

ถึงเวลาเปลี่ยนตัวผู้นำเมียนมาร์

“สหยาวิระ”

หนึ่งวันก่อนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีคำตัดสินให้ นายกรัฐมนตรีเศรษฐา ทวีสิน พ้นจากตำแหน่ง มีข่าวลือลวงพรางโจษจัน กันในเมียนมาร์ว่า เกิดรัฐประหารเงียบ โดยคณะนายพลระดับสูงจับกุมคุม ขังพลเอกอาวุโสหมิ่นอ่องหล่าย เผด็จการผู้ทรงอำนาจสูงสุดในเมียนมาร์.

กองทัพเมียนมาร์ออกมาปฏิเสธข่าว และกล่าวหาว่า เป็นการ แพร่ข่าวลวงแบบโฆษณาชวนเชื่อของกลุ่ม “คนทรยศ”

ขณะนี้ยังไม่ชัดเจนว่ากองทัพเมียนมาร์หมายเป้าไปที่ใคร แต่ที่ แน่ชัดคือ เกิดความขัดแย้งแตกแยกอย่างรุนแรงในคณะผู้นำเผด็จการ ทหาร หลังการทำการรัฐประหารยึดอำนาจของหมิ่นอ่องหล่ายในปี 2521.

เรื่องนี้สอดคล้องกับความพยายามที่จะกดดันให้นายพลหมิ่น อ่องหล่าย ก้าวลงจากบัลลังก์เผด็จการ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการเจรจา ประนีประนอม กับฝ่ายค้านที่อยู่ใต้ดิน คือรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ และ กองกำลังชาติพันธุ์ต่าง ๆ.

“ไม่มีไฟ ไฉนจะมีควัน”

หลังการเปิดยุทธการ 1027 คือวันที่ 27 ตุลาคม 2523 ของ กลุ่มพันธมิตรสามภราดรภาพ อันประกอบด้วย กองกำลังของเตอวอง (ปะ หล่อง), กองกำลังของโกก้าง ทางภาคเหนือ และกองกำลังของอะระกัน ทางภาคใต้ รวมทั้งกองกำลังกะเหรี่ยงหลายกลุ่ม ก็ได้ร่วมผสมโรงโจมตี กองทัพเมียนมาร์ด้วย.

กลุ่มพันธมิตรสามชาติพันธุ์ได้เปิดฉากโจมตีที่ตั้งทางทหาร ของกองทัพเมียนมาร์ และได้ยึดพื้นที่รัฐฉานตอนเหนือที่ติดชายแดนจีน ยึดเมืองสำคัญของภูมิภาครัฐฉานคือเมืองล่าเสี้ยว ด้านตะวันออกไปยึด เมืองเมียวดี และเมืองบิรวาร ด้านทิศใต้ กองกำลังอะระกันได้ยึดเมือง สำคัญในรัฐยะไข่ และรัฐฉินตอนใต้เกือบ 10 แห่ง ยึดสนามบินพาดินชัย ตานดเว ติดมหาสมุทรอินเดีย.

ทหารเมียนมาร์ถอยร่นไม่เป็นขบวน ทหารส่วนหนึ่งยกธงขาว ยอมแพ้ นายทหารระดับนายพันและนายพลหลายคนถูกจับกุม คาดว่า ทหารราวหนึ่งหมื่นห้าพันคนหนีทัพ ส่วนหนึ่งเสียชีวิตจากกำลังใจสู้รบ.

คาดกันว่าพื้นที่ชนบทราว 70 – 80 % ตกอยู่ใต้การยึดครอง ของกองกำลังชาติพันธุ์ต่าง ๆ เหลือเฉพาะพื้นที่ในเมืองเท่านั้นที่ยังอยู่ใน การควบคุมของรัฐบาลบริหารแห่งชาติ และกองทัพเมียนมาร์.

ขณะเดียวกัน กองกำลังอาวุธของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ยังไม่ สามารถสมัครสมานสามัคคี ประสานการสู้รบ หรือการรวมตัวแบบไม่มีรูป การ เป้าหมายร่วมกันไม่ชัดเจน กองกำลังกะเหรี่ยงแตกแยกกันเป็นหลาย กลุ่ม ด้วยผลประโยชน์, ความเชื่อทางศาสนา, ภาษา และวัฒนธรรม.

สถานภาพสงครามจึงอยู่ในภาวะย่นกำลัง ไม่มีกองกำลังฝ่าย ใดเข้มแข็งพอจะยึดอำนาจปกครองได้ทั่วประเทศ.

เดือดร้อนถึงประเทศที่มีผลประโยชน์ได้เสียจากการลงทุน และการค้าการขายในเมียนมาร์ เช่นจีน ซึ่งพยายามวางฐานะเป็นคนกลาง หวังไกล่เกลี่ยให้คู่สงครามเจรจาทางออกร่วมกัน.

เมียนมาร์เป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ จีน ลงทุนและนำเข้าน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจากเมียนมาร์ไปเลี้ยงมณฑลยูน นาน ลงทุนสร้างท่าเรือน้ำลึกเจาะพยุในรัฐยะไข่ ซึ่งเป็นเขตอิทธิพล ของกองทัพอะระกัน มีท่อส่งน้ำมันและก๊าซจากมหาสมุทรอินเดียไปยัง ชายแดนจีน ลงทุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น.

แม้จีนจะอ้างว่ามีนโยบายไม่แทรกแซงกิจการภายในของ ประเทศอื่น แต่จีนได้ยึดถือแนวทางสร้างสมดุลสัมพันธภาพกับทั้งรัฐบาล ทหาร และกองกำลังชาติพันธุ์ทุกกลุ่ม ขยายอาวุธ และให้ความช่วยเหลือ บางระดับแก่ทุกฝ่าย.

ความพยายามของจีนในการชักนำคู่สงครามมาเจรจาสันติภาพ ประนีประนอมไม่เป็นผล พลเอกมินอ่องหล่ายไม่ให้ความร่วมมือ จนจีน มองว่าเป็นอุปสรรคสำคัญของการหาข้อปรองดองร่วมกัน.

จีนแสดงท่าทีชัดเจน ถ้าเช่นนั้น มินอ่องหล่ายต้องลงจากอำนาจ เปิดทางเปลี่ยนตัวผู้นำ.

หากลงจากอำนาจ มินอ่องหล่ายจะถูกบรรดานายพล และนักธุรกิจใหญ่ ๆ รุมถล่ม ไม่นับรวมรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ และกองกำลังชาติพันธุ์ต่าง ๆ มินอ่องหล่ายไม่ยินยอม .

เมื่อคุยกันไม่รู้เรื่อง จีนจึงเชิญอดีตนายพลเติ่งเส่ง ผู้นำทหารคนก่อนไปเจรจา เพื่อให้กดดันมินอ่องหล่ายอีกทางหนึ่ง ขณะเดียวกันจีนได้เชิญนายพลโซวิน ผู้นำอันดับสองไปเยือนจีนเพื่อประกาศเจตจำนงให้รู้ว่า ต้องมีการเปลี่ยนตัวผู้นำเมียนมาร์.

จีนส่งนายเติ้ง ชีจุน ทูตพิเศษด้านกิจการเอเชีย เข้าพบมินอ่องหล่าย เพื่อเจรจากาทางออกสู่สันติภาพและความมั่นคงตามแนวชายแดน ยังไม่พอ วันที่ 14 สิงหาคม จีนส่งนายหวังอี้ รัฐมนตรีต่างประเทศ เยือนเมียนมาร์ เพื่อเจรจากับมินอ่องหล่ายด้วยตนเอง ด้วยข้ออ้างว่าไปร่วมประชุมคณะกรรมการจัดการลุ่มน้ำโขง-ล้านช้าง.

สรุปแล้ว เมียนมาร์ต้องมีการเปลี่ยนตัวผู้นำ จะเร็วจะช้า จะด้วยการใช้กำลังบังคับ หรือจะด้วยความสมัครใจ การเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำต้องเกิดขึ้น.